

WILDERVANK: 15600 KG CHEMISCH AFVAL OP 100 M VAN DE HUIZEN ?

Wim van de Pol

In Wildervank, gemeente Veendam, is een bedrijf gevestigd, Nova Recycling genaamd. De directeur P. Scholten vroeg in 1983 twee vergunningen aan voor zijn bedrijf: één voor het opslaan van bouw- en sloopafval, en één voor het opslaan van chemisch afval. Op een afstand van 100 meter van het bedrijfsterrein staat een rij huizen aan de Nijverheidskade. In één van die huizen woont mevrouw F. A. van Schagen, in haar eigen woorden: "56 jaar, huisvrouw en sterk geïnteresseerd in het maatschappelijk gebeuren en daardoor aktievoerster van een groep mensen die aan de Nijverheidskade woont". Het stond mevrouw Van Schagen in het geheel niet aan dat er plannen waren om vlak achter haar huis chemisch afval op te gaan slaan. Ze probeerde via pen, papier en telefoon het recht aan haar zijde te krijgen. Een interview over haar vasthoudende pogingen, die haar via de Gemeente Veendam, de Milieufederatie Groningen en de Chemiewinkel van de Universiteit tot aan de Raad van State voerden.

Het relaas begint in september '83 bij de hoorzitting die gehouden werd naar aanleiding van de vergunningaanvraag door het bedrijf. Tijdens die zitting maakt mevr. Van Schagen namens de bewoners van de Nijverheidskade de bezwaren duidelijk: "Wij hadden geen bezwaar tegen het opslaan van bouw- en sloopafval, ook mede door de werkgelegenheid die daardoor ontstond, maar wel tegen het opslaan van chemisch afval, omdat het niet zoals in het begin werd voorgesteld ging om akkuzuur, fotografisch afval en batterijen maar, zoals uit de stukken van de hinderwet naar voren kwam, om veel zwaardere stoffen."

Om precies te zijn is het de bedoeling dat op het terrein het puikje uit de Wet Chemische Afvalstoffen opgeslagen gaat worden: zware metalen, gehalogeneerde koolwaterstoffen, zuren, noem maar op. De Chemiewinkel van de Rijks Universiteit

Groningen heeft op haar verzoek bekeken hoe groot het risico van een opslag van chemisch afval is, als die opslag 100 meter van de bebouwing ligt. Mevrouw Van Schagen: "Ik heb ze drie vragen voorgelegd: wat is de aard van de stoffen, wat vindt U van de afstand die men in acht wil nemen, en wat kan er gebeuren bij een ongeluk of calamiteit? De heer Molag van de Chemiewinkel antwoordde dat deze stoffen de gevaarlijkste zijn die je maar kan bedenken, dat hij zich niet kon voorstellen dat de gemeente Veendam de opslag op zo'n korte afstand van de huizen goedkeurde, en bij een ongeluk waarbij verschillende gevaarlijke stoffen met elkaar in aanraking komen wordt het hollen".

Het rapport van de chemiewinkel maakt duidelijk waar het om gaat: er mag bij Nova Recycling maximaal 10300 kg of liter niet-brandbaar chemisch afval worden opgeslagen, en maximaal 5300 kg of liter brandbaar chemisch afval. Als er een vat van 200 liter lek slaat, waardoor bijvoorbeeld een

Mevr. Van Schagen

vluchtige gechloreerde koolwaterstof naar buiten sijpelt, dan is het niet meer veilig toeven aan de Nijverheidskade mocht daar een briesje heenwaaien, zo berekende de Chemiewinkel. Er kunnen dan concentraties van de gevaarlijke stof voorkomen die ruim boven de acceptabele norm liggen. En als er brand ontstaat kun je zo'n beetje alles verwachten, het is volstrekt niet met zekerheid te zeggen wat er dan met de stoffen gebeurt.

Toch is het lastig, want ook mevrouw Van Schagen erkent dat "zo'n opslag op zich natuurlijk een goede zaak is. Maar niet in de achtertuin van woonhuizen".

Het is dan ook vreemd dat de gemeente Veendam zo gemakkelijk omgaat met het probleem Nova Recycling, men maakt er eigenlijk helemaal geen probleem van. Het bedrijf heeft intussen twee vergunningen gekregen: één in het kader van de hinderwet en één in het kader van de Wet op de Chemische afvalstoffen (WCA). Tegen beide is door mevrouw Van Schagen beroep aangetekend en een schorsingsverzoek ingediend. Het schorsingsverzoek tegen de

De tuin van mev. Van Schagen grenst aan het bedrijf waar al chemisch afval is opgeslagen

hinderwetvergunning hebben de aktievoerders van de Nijverheidskade inmiddels al verloren. Dat is een heel slecht teken, want de hinderwet regelt het risico wat een bedrijf voor de omgeving mag betekenen. De WCA daarentegen geldt slechts voor het terrein zelf, waar mevrouw Van Schagen en de haren maar nauwelijks belanghebbend te noemen zijn. Het feit dat het schorsingsverzoek tegen de hinderwetvergunning is afgewezen betekent in feite dat de fabriek op rozen zit. Die indruk krijg je trouwens toch al snel als mevrouw Van Schagen vertelt over haar kontakten met de politici en ambtenaren in de gemeente. Vooral is ze door de Veendamse Dienst Gemeentewerken onbehoorlijk behandeld. Ze belde de dienst op om te melden dat er door haar overtredingen geconstateerd waren op het terrein van Nova Recycling, kreeg de betrokken ambtenaar pas een dag later te spreken en werd toen afgescheept met "Ach mevrouw Van Schagen, we kunnen Nova Recycling wel

even bellen, maar het is gisteren al gebeurd". Ze sprak de burgemeester en de loko-burgemeester, de milieuwethouder direct aan. Ondanks haar opmerking dat er nog genoeg ruimte op industrieterrein in Veendam is (er wordt zelfs grond op het industrieterrein terugverkocht aan de boeren) kreeg ze nul op het rekest. Een telefoontje naar de voorzitter van de PvdA in Veendam bleek succesvoller. Deze vertelde haar later dat "vanaf het moment dat U kontakt met mij opnam er al heel wat verhitte discussies zijn geweest tussen mij, de burgemeester en de loko. Ik sta volledig achter U, het moet er niet van komen."

Toluëen

Ondanks het feit dat er een schorsingsverzoek loopt tegen de verleende vergunningen, blijkt Nova Recycling toch al aan inzameling van chemisch afval te doen. Een aantal mensen van een zeefdrukkerij ter plaatse wist niet wat ze met hun afvalinkt aanmoest. Gemeentewerken gebeld, waar ze doorverwezen werden naar Nova Recycling. Daar bleek men in het geheel niet moeilijk te doen over de stoffen en ze gewoon te accep-

teren. Een verslaggever die op het spoor van deze zaak gezet werd krom in de telefoon, belde de gemeente ("U bent in overtreding door die mensen door te verwijzen") en het bedrijf. Dat had eigenaardige gevolgen: de partij chemisch afval werd terugbezorgd bij de zeefdrukkerij, inclusief 6 liter toluëen die daar helemaal niet vandaan kwam. Die moesten ze misschien nog even kwijt. Deze overhaaste gang van zaken greep plaats de dag vóór de zitting bij de Raad van State over het schorsingsverzoek begin juni dit jaar.

Hoog van de toren

Het bedrijf mag dan alvast, vooruitlopend op de eventuele afwijzing van het schorsingsverzoek, aan het werk gegaan zijn met chemische afvalstoffen, helemaal gerust op de afloop van de procedures is men toch niet. Mevrouw Van Schagen: "Op een gegeven moment belt de directeur van Nova Recycling mij op, en zegt, mevrouw Van Schagen, valt er met U te praten als ik voorstel de chemisch afval-afdeling 50 meter naar achteren te schuiven? Het bleek dan de bedoeling te zijn dat ik de kroonberoepen in zou trekken."

Het spreekt vanzelf dat dit niet door ging. Net zoals het vanzelf zou spreken dat de gemeente Veendam wat zorgvuldiger met de belangen van de bewoners van de Nijverheidskade om zou springen. Mevrouw Van Schagen realiseert zich intussen wel goed dat ze niet zo'n grote kans meer maakt op de eindoverwinning: "Als we eenmaal dat schorsingsverzoek verloren hebben, dan is het afgelopen. Dan kan niets die fabriek meer weggrijpen. Määr . . . er moet dan ook maar niet dát gebeuren of ik blaas hoog van de toren! Nee, dan hebben ze een hele minne voor zich . . ."

Inmiddels is het verzoek om schorsing, gedurende de beroepsprocedure tegen de vergunning van de Wet op de Chemische Afvalstoffen, ook afgewezen.

Mevrouw Van Schagen heeft nu nog twee ijzers in het vuur: de beroepsprocedure tegen de hinderwetvergunning en die tegen de WCA-vergunning. Dit zijn kwesties van zeer lange adem, maar aan de Nijverheidskade is men van plan zo lang mogelijk door te gaan.